

ASSYŘAN V MESIÁŠSKÉM PROROCTVÍ

Anthony Buzzard

Poprvé napsáno 9. května 1986, upraveno v říjnu 2001

Prorok Izaiáš je přesvědčen, že Assyřané, nástroje Božího trestu, vyvrátí nejen Samaří, ale i *Jeruzalém*. Jako stát bude Juda zničen („Remnant,” *Dictionary of the Apostolic Church*, str. 315).

Nejstarší mesiášská proroctví SZ představují **zlatý věk** [Milénium, první etapa celosvětového Božího království], jemuž předchází doba konfliktu – konfliktu, který v té době zničí konkrétní útlak Izraele a vyhladí bezbožného v Izraeli samotném. Mocí, kterou je třeba přemoci, je v každém případě skutečně existující říše – Asýrie, Babylon a Persie – jejichž pád okamžitě uvede slavné panování pokoje („II Thessalonians,” *Ibid.*, str. 372).¹

V historii Asýrie nikdy neporazila Judu a Jeruzalém. Zlatý věk dosud nikdy nenásledoval po porážce Asýrie.²

Micheáš 5:6 uvádí, že Mesiášova vojska zpusťoš *asyrskou zemi* ... důležitou skutečností pro zachování *ještě nesplněné* pasáže Micheáše je, že bez ohledu na to, jaké jsou konkrétní zbraně, **nastane v té době na určeném místě konflikt** s výsledky, které jsou naznačeny (Barton-Payne, *Encyclopedia of Biblical Prophecy*, Baker, 1973, str. 81, přidáno zdůraznění).

Barton-Payne pokračuje:

A.B. Davidson uznává, že **‘spisy Písma představily Assyřana jako existujícího v Mesiášově době’** (*O.T. Prophecy*, str. 164-166), ale Davidson dále říká, že ‘musíme rozlišovat mezi obecnou myšlenkou a konkrétní formou, kterou *nyní není možné pochopit*.’ Jaký je tedy účinek tohoto na pravdomlupnost spisů Písma? Davidson je nucen říci: ‘Tím mají podíl na neúplnosti systému, ke kterému patří’ (*Ibid.*, str. 169).

Tyto citáty shrnují konflikt nad proroctvím, který často bránil tomu, aby byly slyšeny jednoduché předpovědi proroků. Zničující účinky „kritiky“ v některých kruzích znamenají, že každý, kdo si myslí, že Bible něco předpovídá, je podezřelý! Barton-Payne je však mezi těmi konzervativními učenci, kteří přiznávají, že **Asýrie má být na scéně, když se Ježíš vrací**. Davidson také připouští, že je to tak; pak obchází informaci tím, že říká, že nemůžeme očekávat, že proroctví bude splněno tak, jak říkají proroci! Věří, že proroci psali nedokonalé.

Ale měli by ti, kdo věří v inspiraci Písma, přijmout tak „slabý“ názor na slova proroků Izraele? Tento autor souhlasí s Barton-Paynem, že „Nový zákon spolu se Starým hovoří o **eschatologickém vojenském tažení v té samé oblasti na východ od řeky Eufratu** (Zjev 16:12). Zdálo by se nejlepší uvědomit si, že i když určití lidé ze Sargonovská dynastie 8.-7. století př. n.l. skončili, *země stále ještě zůstává*: a tato země (tj. Asýrie) zakusí přesně ty události, které Písmo v tomto ohledu předpovídá” (*Encyclopedia of Biblical Prophecy*, str. 81).

Jaké informace nám Micheáš sděluje v Micheáši 5:5 a násl.?

Ten [Mesiáš, viz v. 2] bude našim pokojem, když ASSYŘAN vtrhne do naší země, když pošlape naše citadely. Tehdy proti němu postavíme sedm pastýřů a osm vůdců z mužů. A budou pást asyrskou zemi mečem a zemi Nimrodovu u jejích vchodů; a tak nás vymaní od ASSYŘANA, když napadne naši zemi a když pošlape naše území. *Tehdy* bude zbytek lidu Jákobova mezi národy jako rosa od Pána...

Bylo by těžké si zjevněji představit mesiášské proroctví o času konce než toto. Určitě musíme souhlasit s Barton-Paynem (*Ibid.*, str. 433): „*Takového mesiášského vysvobození nebylo nikdy v minulosti dosaženo.*” Je to vskutku „*stále ještě nenaplněná*” pasáž.

¹ Srv. také Hofmannovo *Weissagung und Erforschung I*, str. 314, citované Keilem, *Commentary on Daniel*, str. 479: „Izaiáš mluvil o blížícím se útoku Assyřanů jako o **posledním utrpení** města.“ Podobně Daniel mluví o aktivitě Krále severu jako o **konečném útisku** Izraele tesně před vzkříšením mrtvých (Dan. 11:21; 12:3).

² T.j. moderní Irák nebo Sýrie. Následné události v roce 1990 (a nyní později v roce 2001) ukazují význam těchto hodně zanedbávaných proroctví. Blízký východ je nadále problémovou oblastí, která má moc narušit ostatní v gigantickém měřítku.

V Numeri 24:23, 24 „Lodě z pobřeží Kittimu budou sužovat Asýrii a Ebera.” „Toto proroctví je rozpracováno v Danielovi 11:30” (Barton-Payne, *Ibid.*, str. 204): „**Asýrie představuje mezopotámskou mocnost.** V Ezdrášovi 6:22 král Asýrie ustanovuje krále Persie” (*Ibid.*). Je důležité si uvědomit, že Řím nebyl mezopotámskou mocností, jeho hlavním geografickým dějištěm byla Evropa, nikoli západní Asie. Proroctví se zaměřuje na „severní”, mezopotámskou mocnost.

ASYŘAN V IZAIÁŠOVI

Asyrská mocnost doby konce dostává plné zpracování v Izaiášovi. Prostřednictvím popisu jeho zkázy v Izaiáši 11:4 *vystupuje znovu v Pavlově NZ obraze Antikrista v 2. Tesalonickém 2:8: **Pavel cituje přímo z Izaiáše 11:4, když popisuje zničení Antikrista v 2. Tesalonickém 2:8: „Bezzákonný bude ihned zjeven. Tehdy přijde Pán Ježíš ve vši své nádheře; vydechne na něj, zničí jej a zbaví ho veškeré moci. Příchod Bezzákonného bude skutečněn mocí Satana.**”* Pavel má na mysli asyrský materiál předložený Izaiášem. V tom „zlém” vidí konečnou antikristovskou postavu (všimněte si „zabije **toho zlého**” Iz. 11:4 v LXX).

Podívejme se nejprve na materiál o ASÝRII od Izaiáše. Naprosto se ovšem uznává, že Assyřan napadl Judu v roce 701 př.n.l. Jeho armáda byla nadpřirozeně vyřízena. 185 000 zemřelo rukou anděla a král utekl do Nini-ve, kde byl o dvacet let později zavražděn svými dvěma syny (Iz 37:36-38).

Můžeme říci, že je to konec příběhu Assyřana? Několik pasáží nás nutí myslet si, že ne. Podle Izaiáše 11:4 má být asyrský král potrestán způsobem sotva slučitelným s koncem historického asyrského krále. Seznámíme se s příběhem v Izaiášovi 10:16:

Proto Pán, Bůh zástupů, pošle zhoubnou chorobu mezi jeho (ASYŘANOVY) statné bojovníky a pod jeho slávou bude roznicen *oheň* jako hořící plamen. A světlo Izraele se stane ohněm a Jeho Svatý (Mesiáš) plamenem a to (nebo on) spálí a pohltí jeho trny a trnité keře za jediný den ... Tak tedy se stane v onen den, že zbytek Izraele a ti, kteří unikli, se už *nikdy znovu* nebudou spoléhat na toho, kdo *je udeřil* (Asýrie, v. 5), ale budou se opravdu spoléhat na Pána a na Svatého Izraele. **Zbytek** se vrátí, zbytek Jákoba k mocnému Bohu. Neboť ačkoli tvůj lid, ó Izraeli, může být jako mořský písek, vrátí se jen jejich zbytek. Zničení je rozhodnuto, oplývající spravedlností. **Neboť naprosté zničení, jež je nařízeno**, vykoná Pán zástupů uprostřed celé země. Proto, ó můj lide, který bydlíš na Sionu, neboj se ASYŘANA, který tě udeří holí a zvedne proti tobě svou palici tak, jak to udělal Egypt. Neboť, zatímco proti vám je jen velmi malé mé rozhořčení, ono bude směřovat k jejich zničení (Iz 10:16-25).

Tentýž ASYŘAN je pak popsán jako přístupující k Jeruzalému ze severu (Iz 10:28-32). Komentátoři jsou v jistých rozpacích, když vysvětlují, proč byl Izaiášův orientační smysl tak ubohý! Historický útok Asýrie v roce 701 př.n.l. nebyl ze severu, ale od Lachiše, jihozápadně od Jeruzaléma (Iz 36:2). Podle Izaiáše 10:32 ASYŘAN „pohrozí svou pěstí hoře dcery Sionu, vrchu Jeruzaléma.“ Pak (kap. 11) „výhonek vyraší z pařezu Jišajova“. Následuje jasná tisíciletá scéna, zahájená zničením ASYŘANA, když „on [Mesiáš] udeří zemi prutem svých úst a dechem svých rtů zabije toho zlého“ (Heb. *raša*, LXX *asebe* = „ten zlý”, singulár, Iz 11:4, 2 Tes 2:8. Srv. mužské přičestí v Markovi 13:14 označující jedinou osobu – „ohavnost zpusťování stojící tam, kde by stát neměla.“ Viz řecký originál a srv. NEB, „uchvacující místo, které není jeho.“ Také Weymouth: „stojící tam, kde by neměl.“)

SOUVISLOSTI S DANIELEM A S 2. TESALONICKÝM

Je pozoruhodné, že Pavel cituje tento asyrský text z Izaiáše, když popisuje smrt Antikrista rukou vracejícího se Mesiáše (2 Tes 2:8). Je těžké vzdorovat závěru, že Pavel viděl v tom zlém ASYŘANA z Izaiáše 10-11, konečného protikřesťanského tyranu. Nemáme žádné potíže s rozpoznáním Pavlovy citace Izaiáše 10:22, 23 v Římanům 9:27, 28 – „zbytek se vrátí“ – jako proroctví o budoucí obnově Izraele. Neexistuje žádný dobrý důvod přehlížet jeho citace zničení ASYŘANA jako zničení eschatologického antikrista. „Spojitost 114 – 228” (Iz 11:4; 2 Tes 2:8) si zaslouhuje pečlivé prozkoumání. Tajemstvím hodně dobrého studia Bible je objevování *vazeb* mezi Starým a Novým zákonem. Většina chyb se vyskytuje, když je spojitost narušena, zvláště když je zanedbán Starý zákon. Hodně z tradiční křesťanské ortodoxie je založeno na řeckém filozofickém čtení Nového zákona odděleně od Starého. Ale když Ježíš vysvětloval Bibli, „začal Mojžíšem a všemi proroky, vykládaje Písmo“ (Lukáš 24:27).

Další pozoruhodný fakt se vynořuje z Izaiáše 10:23 - „úplné zničení, zničení, jež je nařízeno, vykoná Pán“. Tato předpověď je skoro slovo za slovem shodná s prohlášením v Danielovi 9:27b o čase konce, kde ohavnost zpustošení (označena jako „on“ v Markovi 13:14, NEB, Weymouth, GNB) bude působit zpustošení, dokud „úplná zkáza, zkáza, jež je nařízena, není vylita na pustošitele“. Zničení ASYŘANA, které Pavel vidí jako zničení Antikrista (Iz 11:4; 2 Tes 2:8), je viděno Danielem jako zničení konečného pustošitele.

DALŠÍ MATERIÁL V IZAIÁŠOVI

V Izaiášovi 30:25 a násl. je více údajů o ASYŘANOVI. Je velmi těžké vidět, jak byl tento materiál někdy v dějinách uskutečněn. Musí tedy ležet před námi.

A na každé vznešené hoře a na každém vysokém kopci budou bystřiny tekoucí vody v den velkého vraždění, kdy padnou věže. A světlo měsíce bude jako světlo slunce a světlo slunce bude sedmkrát jasnější, jako světlo sedmi dnů, *v den*, kdy Pán ováže zlomeninu svého lidu a zhojí podlitinu, kterou způsobil. Hle, jméno Pána přichází ze vzdáleného místa; hořící je Jeho hněv a hustý je Jeho kouř; Jeho rty jsou plné rozhořčení, a Jeho jazyk je jako stravující *ohněň*; a Jeho dech je jako zaplavující bystřina, která dosahuje ke krku, aby zatřásla národy sem a tam v sítu, a aby vložila do čelistí lidu uzdu, která vede do záhuby...v. 30: A Pán způsobil hlas své autority, aby byl slyšen; a klesání jeho paže, aby bylo viděno v prudkém hněvu a v plameni stravujícího ohně, v průtrži mračen, v lijáku a krupobití. Neboť z hlasu Pána bude ASÝRIE vyděšená, když udeří prutem. A každá rána prutu potrestání, kterou mu [Asyřanovi] Pán zasadí, bude s hudbou tymburín a lyr; a v bitvách, mávaje zbraněmi, *bude bojovat proti nim*. Neboť Tófet [místo lidské oběti Molechovi, Jer 7:31] bylo již dlouho připraveno. Opravdu bylo dlouho připraveno pro krále [Asýrie]. On [Pán] udělal hluboké a velké ohniště s množstvím dřeva; *dech Pána jako bystřina síry, vrhne je do ohně* (srov. „šelma a falešný prorok byli vrženi zaživa do ohnivého jezera, které hoří sírou“, Zj 19:20).

Pak ve stejném kontextu Izaiáš 31:4-32:4:

Tak Pán zástupů sestoupí, aby vedl válku na hoře Sionu a na jeho vrchu. Stejně jako létající ptáci ochrání Pán zástupů Jeruzalém. Zachrání jej a vysvobodí; přehlédne ho a vyprostí. Vraťte se k Němu, jemuž jste se *hluboce odcizili*, synové Izraele [srv. odpadnutí z 2 Tes 2:3]. Neboť *v onen den* každý odvrhne své stříbrné modly, kteréž tvé ruce učinily jako hřích. A ASYŘAN padne mečem, *ne lidským* [srv. Dan. 8:25, „malý roh bude zlomen bez lidského činitele“]. A meč, ne lidský, ho pohltí. Tak neunikne meči a jeho mladí muži se stanou nucenými dělníky. A jeho skála se rozpadne kvůli zděšení a jeho knížata budou vyděšena z mé korouhve, říká Pán, jehož *ohněň* je na Sionu a jehož *pec* [ohnivé jezero] je v Jeruzalémě. [Pak následuje Boží království.] Hle, král bude vládnout spravedlivě a knížata budou vládnout právem [srv. Zj. 20:4 „Svatí začali vládnout s Kristem tisíc let.“] A každý bude jako útočiště před větrem a přístřeším před bouří, jako vodní toky v suché zemi, jako stín obrovské skály ve vyprahlé zemi. A pak oči těch, kteří vidí, nebudou oslepeny a uši těch, kteří slyší, budou naslouchat. Mysl ukvapeného rozpozná Pravdu a jazyk koktavých bude spěchat, aby mluvil jasně.

Můžeme vážně pochybovat o tom, že ASYŘAN je aktivní při potrestání Izraele těsně předtím, než zasáhne Mesiáš; a že v mesiášských dobách bude nadpřirozeně zničen ohněm?

Poněvadž Pavel bere své údaje o Antikristovi z látky o Asyřanovi v Izaiáši 11:4, stejně jako z Daniela 11:36, je rozumné usuzovat, že konečná „Šelma“ není jen ASYŘAN, ale Král severu z Daniela 11:21 a násl. O Antikristovi Pavel říká: „Povýší se nad každého takzvaného boha nebo cíl uctívání, takže zaujme svůj trůn v chrámu Božím, aby ukázal, že je samotným Bohem.“ (2 Tes 2:4). To je přímá citace z Daniela 11:36. Je sotva překvapující zjistit, že Ježíš v Matoušovi 24 při rozpracování svého proroctví o čase konce pracuje s tím samým tematickým dějem, s Danielem 11.

Podle mého názoru bylo vážnou slabinou studia proroctví přehlížet nasměrované spojení, *autorizované samotným Ježíšem*, mezi Matoušem 24:15 - „Když uvidíte ohavnost zpustošení, o níž mluví Daniel ...“ - a Danielem 11:31 - „oni vztyčí ohavnost zpustošení“. Zdá se, že komentátoři jsou odhodláni najít *jinou* ohavnost zpustošení *než* tu, ke které nás směřuje Ježíš v Danielovi 11:31, kde poslední **Král severu** terorizuje Boží lid a Jeruzalém. Ježíš je náš neomylný komentátor a vidí v Danielovi 11:31 (s dalšími chronologickými informacemi z 12:11) ohavnost, která spustí velké soužení (Mat 24:15-21). Daniel 11:31, 12:11 nás zavírá do strašného období 1290 dnů, nebo jeho přibližného ekvivalentu 3½ „času“, jež se v Danielovi zdají znamenat 3½ roku, což je polovina doby Nebúkadnesarova sedmiletého šílenství (Dan 4:16, 25, 32). Kombinací těchto údajů

můžeme bezpečně říci, že ASYŘAN (Iz 11:4 = 2 Tes 2:8; Dan 11:36 = 2 Tes 2:4) bude řídit jako černá ruka po 3½ roku před návratem Krista.

DODATEČNÝ DŮKAZ

Nepřekvapí tedy, že Micheáš slibuje vysvobození od ASYŘANA prostřednictvím Mesiáše při jeho příchodu (Mich 5:5) a že Zachariáš předpovídá, že Bůh „vrátí [svůj lid] z egyptské země a shromáždí je z ASÝRIE ... a pýcha ASÝRIE bude snížena“ (Zach 10:10, 11). Tato předpověď byla vyslovena v roce 520 př.n.l. Ale stará asyrská říše padla v roce 612 př.n.l., o sto let dříve! Její splnění musí proto spočívat v budoucnosti.

Podobná předpověď o osudech ASÝRIE se nachází v Sofoniáši 2:13, ale její mesiášský kontext naznačuje eschatologické naplnění; navíc je paralelou k proroctví v Zachariášovi, které nebylo nikdy naplněno. Sofoniáš označuje sever za oblast, která patří Asýrii.

Také paralela k údajům, které jsme dosud shromáždili, je pozoruhodné proroctví v Zachariášovi 5:8-11, kde je poslána „ničemnost“ (řec. *anomie*, srv. „člověk bezzákonosti“ v 2 Tes 2:3, 8) do Babylonu a „postavena na vlastní podstavec“ (5:11). Tato předpověď Babylonu aktivního v čase konce je potvrzena odkazem ve Zjevení 16:10-13 na řeku Eufrat v souvislosti s královstvím „šelmy“. Existuje zřejmá paralela mezi ranami, které zpusťtošily faraonův Egypt, a těmi, které dopadají na království šelmy v Babylonu na Eufratu (Zj 16). Mělo by se také vzít na vědomí, že proroctví o Babylonu, nikdy znovu neobývaném, nebyly splněny způsobem, jak požadoval Jeremiáš 50, 51 atd. To by mohlo být také momentem pro zpochybnění obecně zastávaného názoru, že město na sedmi kopcích ve Zjevení 17:9 je skutečně Řím. „Hory“ jsou definovány jako „sedm panovníků“ (v. 10); podobně vody, „na kterých sedí nevěstka“ (v. 15), nemají být vzaty doslovně, ale jsou symbolické – tak je nám to řečeno – o zástupech a národech a jazycích (v.15).³

Sofoniáš popisuje ASYŘANA jako **Krále severu** (2:13). Daniel 11 podobně popisuje **Krále severu** ve válce s Králem jihu, dokud Král severu konečně neumístí do chrámu ohavnost zpusťtošení (11:31). Tvrdím, že Ježíš chápal, že Daniel 11:31 (proti mnoha vykladačům) je událostí *budoucnosti* v mesiášských dobách (Matouš 24:15-31) a Pavel našel stejného Antikrista v Danielovi 11:36. Král severu tohoto verše je král, jehož zlá kariéra začíná v Danielovi 11:21. V Danielovi 11:40 nalézáme, že „v čase konce“ se Král jihu s ním srazí (t.j. Král severu - jediný předcházející verše 36-39) a Král severu (tak popsán, aby se vyhnul dvojznačnému „on“, což by mohlo odkazovat na Krále jihu) zaútočí proti němu (Králi jihu). Ten samý zlý Král severu „přichází ke svému konci“ v Danielovi 11:45, stejně jako ten zlý kníže z Daniela 9:26. Žádný odkaz nemůže být na Tita v roce 70 n.l. Zemřel přirozeně; a nebyl „Králem severu“.

Navíc konečný Král severu se setká se svou smrtí v době velkého soužení a vzkříšení (Dan 12:1, 2). Docela specifická část informací o čase nám říká, že „od doby, kdy je zrušena pravidelná oběť a je vztyčena ohavnost zpusťtošení [11:31], bude 1290 dnů“ (Dan 12:11). A ohavnost byla postavena zlým Králem severu, který odstraňuje každodenní oběť a znesvěcuje svatyni v Danielovi 11:31. Celý obraz se zdá souvislý, když jsou shromážděny všechny skutečnosti a není vynechán žádný důležitý materiál o ASYŘANOVĚ. Kriticky důležité jsou Ježíšovy pokyny pro pochopení ohavnosti, na kterou odkazoval Daniel. Sledujeme ho tím, že nacházíme ohavnost v Danielovi 9:27 a v 11:31 (12:11).

Jak Francis Burnett, tak i Roy Johnson, stejně jako vykladači mimo církev (abrahamovská víra), publikovali materiál o Antikristovi ASYŘANOVĚ.⁴ Francis Burnett se zabýval Králi severu a jihu na Ministers' Conference 28. ledna 1960 a Roy Johnson publikoval několik článků na toto téma, zejména „Prophecy for Today“, *Restitution Herald*, 24. května 1949 a „The Last Days“, *Restitution Herald*, 7. září 1954. Johnson shrnul své závěry takto:

³ Srv. Keil, *Commentary on Daniel*, str. 278: „Odkaz na hory pro sedm kopců Říma musí být odmítnut, protože je těžké pochopit, jak mohou hlavy představovat současně jak hory, tak i krále. Hory jsou podle prorockého pohledu symboly světové vlády (srov Ž 68:17; 76:5; Jer 51:25; Ezek 35:2).“

⁴ Viz též oxfordský učenec B.W. Newton, *Babylon: Its Future History and Doom*, London: Houlston and Sons, 1890.

Tak se zrodí světová supervláda, složená z Babylonu, Persie a Řecka, vládoucí nad celou zemí – skutečně rozdílná „šelma“ zvaná Babylon, jež je lokalizována na řeku Eufrat (Zjev 9:14). Panovník bude nazýván ASYŘAN, protože tento vládce Babylonu, jako pradávny Nabuchodonozor, je **rodem Assyřan**. Izaiáš 10:5, 25; 13; 14:23; 47, a Micheáš 5:5 potvrzují skutečnost, že světová supervláda bude umístěna na Eufratu a že bude ovládána mužem rodu asyrského. „Šelma“ bude mít pravomoc nad lidskou rasou po dobu 42 měsíců a stráví svůj čas válkou se svatými.

ZÁVĚR

Zabývali jsme se zlomkem biblického materiálu vztahujícího se k velkému tyranovi času konce.⁵ Knihy Nahuma a Abakuka obsahují také odkazy na babylonsko/asyrského tyrana. Už pouhý objem biblických údajů naznačuje, že předmět je nesmírně důležitý. Měli bychom si uvědomit, že během otřesné vlády Antikrista „ti, kdo mají pochopení, budou předávat znalosti mnohým (Dan 11:33, Dan 12:3 a Iz 53:11, kde jsou znalosti nezbytné pro „učinění mnohých spravedlivými“). Kéž mohou vykladači Bible hrát svou životní roli v předávání vhledu do každé oblasti křesťanského vyučování (včetně důležité oblasti proroctví) mnohým *už nyní* a mnohem víc v těch hrozných časech, které jsou před námi. Naše zápasy o veřejné oznamování Pravdy v současném zlém věku budou odměněny, až obdržíme svůj „odpočinek, když se zjeví Pán Ježíš Kristus v planoucím ohni, aby vykonal pomstu na těch, kteří neznají Boha“ (2 Tes. 1:7), a když bude Antikrist ASYŘAN odstraněn jasně Mesiášova slavného adventu. Proroctví je součástí „každého slova“, kterým má být člověk živ. Jeho místo v doktrínálním systému Církve může sloužit jako podnět k svatému životu, nyní při přípravě na vstup do Království nadcházejícího věku, až se Mesiáš vrátí ve slávě. Chronologie takových předpovědí není v Písmu uvedena a každé uplatnění na současné události je jen spekulací. Přinejmenším lze říci, že politická forma Blízkého východu v roce 2001 umožňuje realizaci skutečnosti. Kdo by až donedávna věřil, že malý rámeček blízkovýchodního původu by mohl tak hluboce otrást Západem?

Příloha: Pohledy Otců církve

Je zajímavé si všimnout, že význačný premilenarista Theodore Zahn (c. 1900) uvádí, že poslední zlý vládce ve Zjevení (z něhož většina je založeno na Danielovi) je „bezpochyby“ odvozen z „**řecko-makedonského [království] a z jeho typického předkřesťanského antikrista, Antiocha Epifana**“ (*Introduction to the New Testament*, sv. III, str. 441). V Danielovi 11 a 12 se zdá být jasné, že Antiochus je „typ“ tyrana ještě v budoucnosti. Antiochos byl syrský král. Otec latinské církve **Lactantius** (cca 250-330 n.l.) jasně očekával, že se v **Sýrii** objeví Šelma [antikrist]: „Ze **Sýrie** se vynoří další král, zrozený ze zlého ducha ... a bude představovat Boha a bude se i nazývat Bohem, a nařídí, aby byl uctíván jako Boží Syn, a bude mu dána moc dělat znamení a zázraky. Pak se pokusí zničit **Boží chrám** a pronásledovat spravedlivý lid; a nastane **úzkost a soužení**, jaké nebyly nikdy od počátku světa“ (*Divine Institutes*, kniha 7, kap. 17). V kap. 16 Lactantius hovoří o tyranovi povstávajícím „od krajních hranic **severního regionu**“. Další přednikajský otec, **Viktorín** (cca 280 n.l.), odkazuje Micheáše 5:5 k antikristovi: „Pro naši zemi nastane pokoj... a obklíčí **Aššur [Asýrii]**, to je antikrist, v Nimrodově příkopu“ (*Commentary on the Apocalypse*, kap. 7). Asýrie je přibližný ekvivalent moderního Iráku. (Viktorín také mluví o Babylonu jako o římském státě.)

Není vždy uznáváno, že sedmdesátý týden v Danielovi 9: 24-27 je Ježíšem brán jako období těsně *před jeho návratem*. Ježíš staví ohavnost krátce před svůj druhý příchod (Mat 24:15 a násl.). Matouš 24:29 říká, že „**ihned po**“ soužení vyvolaném ohavností se vrátí v moci a slávě. Tato skutečnost je zásadní pro poctivé čtení proroctví. Daniel očekává, že se ohavnost objeví v sedmdesátém „týdnu“ (Dan 9:27). Ježíš očekává ohavnost (a tudíž sedmdesátý týden) těsně před svým návratem. To, že sedmdesátý „týden“ byl budoucí a blízký konci věku, bylo chápáno v roce 243 n.l. **Hippolytem** (*De Pascha Computus*). Tato skutečnost je uvedena v *Encyclopedia of Religion and Ethics*, sv. III, s. 606: „**Jeden ‘týden’ [z Daniela 9:24-27] byl odložen jako součást eschatologického období v budoucnu.**“ Irenej také očekával 3½ roku trvající soužení a obnovený chrám (*Against Heresies*, kniha 5, kap. 25, 26). „Neboť tři a půl roku, během které doby, když přijde [anti-

⁵ Další pozoruhodné proroctví o Asýrii je v Žalmu 83:9. Konfederace deseti zemí Středního východu zde napadá Izrael. Komentátoři tento blok národů v historii nezjistili. Společné spiknutí „jednou myslí“ nám připomíná deset králů ze Zjevení 17:12-14, kteří mají „jeden záměr“, dávají svou oddanost šelmě a vedou válku s Beránkem při jeho příchodu.

krist], bude vládnout nad zemí.” Irenej vidí antikrista, ne zrovna Antiocha, v osmé kapitole Daniela a cituje Daniela 9:27 jako proroctví o konečné vládě antikrista „tři roky a šest měsíců“.

Sedmdesátý týden z Daniela 9 byl viděn jako budoucí a blízký druhému příchodu nejranějšími církevními otci, kteří podrobně psali o proroctví. Montgomery (*International Critical Commentary on Daniel*, str. 394) konstatuje, že toto „apokalyptické“ čtení posledního sedmiletého období je **to, které se nachází v evangeliích** a je přijímáno Irenejem a Hippolytem. Commodianus poukazuje na budoucího a konečného antikrista těmito slovy: „Izaiáš řekl: ‘Toto je ten člověk, který hýbe světem a tolika krály, a pod nímž se země stane pouští’... Tehdy bude bezpochyby svět ukončen, když objeví se on. Sám rozdělí planetu na tři vládnoucí moci, když však bude Nero vzkříšen z pekla, nejprve přijde Eliáš, aby zapečetil milované; při kterých věcech region Afriky [Krále jihu?] a severní národy [Krále severu], celá země na všech stranách se bude třást **po sedm let**. Ale Eliáš obsadí polovinu času a Nero druhou polovinu. Pak se prostitutka Babylon, byvše snížena do popelu, její žhavé uhlíky pak postoupí k Jeruzalému; a latinský dobyvatel pak řekne, ‘Jsem Kristus, ke kterému se stále modlíte.’ A vskutku ti původní, kteří byli oklamáni, se spojí, aby ho velebili. Činí mnohé zázraky, protože je **falešným prorokem**. Zvláště, že mu mohou věřit, že jeho obraz bude mluvit. Všemohoucí mu dal moc, aby se takovým jevil. Židé, rekapitulující Písmo od něj, zároveň vykřikují Nejvyššímu, že byli oklamáni... Navíc, když se tyran vrhne proti Boží armádě, jsou jeho vojáci poraženi nebeskou hrůzou; Pánovým nařízením je sám falešný prorok chycen s tím zlým. Jsou předáni zaživa do gehenny” (*The Instructions of Commodianus*, kap. 41, 42).